

Radiation

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ (Radiation)

In order to treat your cancer your doctor has decided you need radiation. It is normal to have questions and concerns about your treatment. Learning what radiation therapy is and what to expect during your visits can help you get through your treatments.

What is radiation therapy?

Radiation, also called radiotherapy, uses high energy x-rays to destroy cancer cells. It can be used as the only form of treatment or combined with other treatments, for example with chemotherapy or surgery.

Radiation can be given to:

- cure cancer
- control the growth of cancer
- relieve symptoms, such as pain
- reduce the risk of the cancer returning

Radiation Treatment

External Beam Radiation Therapy (outside the body)

- One or more beams of radiation are directed at the area on your body where your cancer is or was removed from.
- The radiation beam comes from a treatment machine which moves around you, but does not touch you.

ਤੁਹਾਡੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਫਿਕਰ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀ ਹੈ?

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਰੇਡਿਓਬੈਰਪੀ (Radiotherapy) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਸੈਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਐਕਸਰੇ (X-Ray) ਹਨ। ਇਹ ਇਲਾਜ ਇੱਕਲਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਲਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕੀਮੋਬੈਰਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ।

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

- ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ।
- ਕੈਂਸਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ।
- ਇਹਦੇ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਰਾਮ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਰਦ।
- ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮੁੜ ਹੋਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਣ ਲਈ।

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਲਾਜ:

ਜਿਸਮ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਇਲਾਜ (External Radiation Therapy):

- ਐਕਸਰੇ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਉੱਥੇ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਕੈਂਸਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
- ਇਹ ਕਿਰਨਾਂ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ।

MAY, 2010 Production of this publication was made possible through a financial contribution from the Public Health Agency of Canada. The views expressed herein do not necessarily represent the views of the Public Health Agency.

Translated materials completed by Sexuality Education Resource Centre. For copies of all topic information and languages go to: www.cancercare.mb.ca/translated_treatment_info

Radiation

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ (Radiation)

- The radiation beam is "on" for a short time, a few seconds to a couple of minutes at a time.
- Each appointment is about 15 minutes.
- Most patients receiving external radiation therapy will have a "simulation" appointment.
  - ~ This planning appointment takes 20-60 minutes.
  - ~ You are placed in the treatment position and scans or X-rays are taken of the area to be treated.
  - ~ Felt pen markings or small permanent tattoos are placed on your skin to outline the treatment area. These marks are necessary for the radiation therapists to accurately position you for treatment.

Internal Radiation Therapy (inside the body)

- Also called Brachytherapy.
- A tube is inserted into the area of the body affected by cancer.
- A radiation source is placed inside the tube and stays in place for 10-20 minutes.
- Appointment times are usually two to three hours long.
- Only some patients receive internal radiation therapy.

- ਇਹ ਐਕਸਰੇ ਵਾਲੀ ਕਿਰਨ ਥੋੜਾ ਚਿਰ ਹੀ ਜਗਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਦੋ ਕ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ।
- ਇੱਕ ਅਪਾਇਂਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ 15 ਕ ਮਿੰਟ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
- ਕਾਫੀ ਮਰੀਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸੱਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:
  - ਼ ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਅਪਾਇਂਟਮੈਂਟ ਲਈ ਕੋਈ 20-60 ਮਿੰਟ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
  - ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਾਂਗੂ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੋਣਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਦੇ ਐਕਸਰੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
  - ਤੁਹਾਡੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪੈਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਟੈਟੂ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
     ਇਹ ਚ੍ਹਿਨ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕਿੱਥੇ ਪਾਉਣੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਸਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਇਲਾਜ:

- ਇਹਨੂੰ ਬਰੈਕੀਥੈਰਪੀ (Brachytherapy) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
- ਜਿੱਥੇ ਕੈਂਸਰ ਹੋਵੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਿਊਬ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਟਿਊਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ 10 ਤੋਂ 20 ਮਿੰਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
- ਏਸ ਅਪਾਇਂਟਮੈਂਟ ਲਈ ਆਮ ਤੋਰ ਤੇ 2 ਤੋਂ 3 ਘੰਟੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
- ਅੰਦਰੂਨੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਇਲਾਜ ਥੋੜੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Radiation

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ (Radiation)

Side Effects of Radiation Therapy

Except for feeling tired, side effects occur only in the area of your body that is being treated with radiation. Everyone can experience side effects differently. Eating well and getting proper rest is important to help you manage them.

Possible short term side effects:

-headaches -hair loss

-skin irritation -feeling tired

-sore mouth and/or throat -difficulty swallowing

-loss of appetite-nausea-vomiting-productive cough-diarrhea

-bladder irritation

When you start radiation your therapist will tell you how to take care of the treatment area and how to manage any side effects. It is important to tell your therapists, nurse and doctor about all side effects.

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰ:

ਥੱਕੇ-ਥੱਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਇਹਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰ ਦੇ ਉਸੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਇੱਕ ਬੰਦਾਂ ਇਹਨਾਂ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਠੀਕ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਆਰਾਮ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਣਚਾਹ ਅਸਰ:

– ਸਿਰ ਦਰਦ – ਵਾਲ ਝੜਨ

– ਚਮੜੀ ਤੇ ਜਲਣ (Irritation) – ਥਕਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ

– ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਗਲੇ ਦਾ ਦੁਖਣਾ – ਲਘਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਕਤ

– ਭੱਖ ਨਾ ਲੱਗਣਾ – ਜੀ ਕੱਚਾ ਹੋਣਾ

– ਉਲਟੀਆਂ – ਸੋਜਸ਼

– ਰੇਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਖੰਘ – ਰੇਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਖੰਘ

– ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿੱਚ (Irritation) ਤਕਲੀਫ

ਜਦ ਤੁਹਾਡੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਆਰੰਭ ਹੋਏਗੀ ਤਾਂ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਝਾਏਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਲਾਜ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤੇ ਅਣਚਾਹੇ ਅਸਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨਰਸ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਣਚਾਹੇ ਚਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

Radiation

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ (Radiation)

Radiation Therapy Facts

- All radiation treatments are given between Monday and Friday at CancerCare Manitoba, 675 McDermot Avenue in Winnipeg.
- Some patients may only receive one treatment; others receive as many as 35 or more treatments. This will be decided by your doctor.
- Sometimes a shell or cast may be needed for your treatment. This will be placed over the part of your body that is receiving radiation. It will help you to stay in position during your treatment.
- Radiation therapists can be male or female. All are trained professionals who care about your well being.
- It is necessary to expose the area where you will be treated so that the therapists can see the marks or tattoos that help them place you in the treatment position each day. Every effort will be made to keep you comfortable and maintain your privacy.
- During the radiation treatment you are alone in the treatment room. The therapists can see and hear you. You are safe.
- You can breathe normally when you are being treated.
- You can not feel or see radiation.
- Radiation Therapy contact phone number: 787-2585 or toll free at 1-866-561-1026.

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਥੈਰਪੀ ਦੇ ਤੱਤ:

- ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਕੈਂਸਰ ਕੇਅਰ ਮੈਨੀਟੋਬਾ 675 ਐਵੀਨਿਊ ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਕੁਝ ਮਰੀਜ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ 35 ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਇਲਾਜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਫੈਂਸਲਾ ਤਹਾਡਾ ਡਾਕਟਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਇਲਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਖੋਪੇ (Shell or Cast) ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਉਸ ਭਾਗ ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
- ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਤਰੀ ਜਾਂ ਮਰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਖਾਸ ਸਿਖਲਾਈ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਭਲਾਈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਉਹ ਭਾਗ ਨੰਗਾ ਕਰੋ ਜਿੱਥੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਰ ਵਾਰੀ ਬਿਠਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਤੁਸੀ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਰਹੋ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਦੇ ਨੂੰ (Privacy) ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।
- ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੱਲੇ ਹੋਵੋਗੇ। ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖ ਤੇ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਰੱਖਿਅਤ ਹੋ।
- ਇਸ ਇਲਾਜ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀ ਆਮ ਤੌਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਾਹ ਲਵੋ।
- ਤੁਸੀਂ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਥੈਰਪੀ ਲਈ ਹੋਰ ਸੁਚਨਾ ਲੇਣ ਵਾਸਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ: 787-2585 ਜਾਂ ਮਫ਼ਤ ਟੋਲ ਫਰੀ ਨੰਬਰ 1-866-561-1026 ਤੇ